

Warszawa, 31 stycznia 2007 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-547713-X/2006/PM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan Profesor
Jerzy Wiktor Niewodniczański
Prezes
Państwowej Agencji Atomistyki

ul. Krucza 36
00 - 522 WARSZAWA

Szanowny Panie Prezesie,

W nawiązaniu do enuncjacji medialnych pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na problem przewozu nad terytorium Polski, przy wykorzystaniu transportu lotniczego, materiałów rozszczepialnych.

W dniu 18 grudnia 2006 roku, odbył się w ramach tzw. prawa nieregularnego przelotu, transport z terenu Republiki Federalnej Niemiec do Federacji Rosyjskiej wysokowzbożonego paliwa nuklearnego. Dokonano tego za pomocą rosyjskiego samolotu Ił - 76. Odbyło się to na podstawie art. 5 *Konwencji o Międzynarodowym Lotnictwie Cywilnym podpisanej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 roku* (Dz. U. z 1959 r., Nr 35, poz. 212), na mocy której umawiające się państwa posiadają tzw. prawo nieregularnego przelotu, bez konieczności uzyskania stosownego zezwolenia. Równocześnie, jak wynika z posiadanych przeze mnie informacji, niektóre państwa, na przykład Republika Federalna Niemiec stosują w praktyce tak zwaną instytucję zastrzeżeń (informowania) o planowanych transportach materiałów rozszczepialnych. Tymczasem nie można wykluczyć sytuacji, w której w wyniku katastrofy samolotu przewożącego ładunek zużytego paliwa nuklearnego doszłoby do praktycznie nieodwracalnego skażenia znacznego obszaru Polski, z konsekwencjami odczuwanymi nie tylko przez obecne, lecz również przyszłe pokolenia.

Ponadto, władze polskie nie posiadają realnej możliwości skonfrontowania rzeczywiście przewożonego ładunku z deklarowanym. Problem ten będzie narastał w związku z planowanym przewożeniem drogą lotniczą zużytego paliwa nuklearnego z

postradzieckich elektrowni atomowych usytuowanych we wschodniej części Republiki Federalnej Niemiec do Rosji. Równocześnie zasygnalizować należy, iż cytowana *Konwencja Chicagowska* przyjęta została w 1944 roku, czyli w okresie, gdy wykorzystanie energii jądrowej znajdowało się w fazie testów i dotyczyło wyłącznie Stanów Zjednoczonych Ameryki, a skala zjawiska była nieporównywalnie mniejsza od istniejącej obecnie.

W związku z tym podkreślić należy, iż zgodnie z art. 74 ust. 1 i 2 *Konstytucji RP*, władze publiczne zobowiązane są do prowadzenia polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom, a ochrona środowiska jest ich obowiązkiem.

Wobec powyższego, w świetle ustaleń poczynionych przez podległe mi Biuro, zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie mnie o decyzji w przedmiocie ewentualnego wniosku do Rady Ministrów o wprowadzenie do systemu prawa instrumentów ograniczających, o ile nawet nie zabraniających tego typu przewozów nad i przez terytorium Polski.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski